

Enstitüsü : Sosyal Bilimler Ana Bilim
Programı : Türk Dili ve Edebiyatı
Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Vahit Türk
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Haziran 2021

KONYA İLİ KULU İLÇESİ MERKEZ VE KÖYLERİ AĞZI

Hatice Akdağ Erdoğan

KISA ÖZET

Bu çalışma Konya'nın Kulu ilçesinin merkezinde yer alan mahalleler ile Kozanlı, Yaraşlı, Değirmenözü, Dinek ve Fevziye mahallelerini ele alan, ayrıca Kulu'da birkaç köyün onlara ait yerleşim yeri olması sebebiyle, dil incelemesi yapılmamak kaydıyla, Nogay Türkleri'nin yaşadığı Köstengil Mahallesi'nden de derlenen metinler içeren bir ağız araştırmasıdır.

Ağız çalışmalarının genelinde olduğu gibi bu çalışmada da giriş, inceleme, metin, sözlük ve sonuç bölümleri bulunmaktadır. Giriş bölümünde çalışmanın amacı, kapsamı, yöntemi gibi araştırmayla ilgili bilgilerin yanı sıra; Kulu'nun âdetleri, tarihî, coğrafi, beşerî özellikleri; Kulu ağızında kullanılan atasözleri, deyimler, akrabalık adları, alkış ve kargışlar gibi bilgiler sunulmuştur. İnceleme kısmında Kulu merkeziyle, adı geçen mahallelerin ağızlarından derlenen metinlerden yararlanılarak bölge ağzının ses ve şekil bilgisi açısından taşıdığı özellikler ele alınmıştır. Ses bilgisi kısmında metinlerdeki tüm ses değişiklikleri gösterilmiştir. Şekil bilgisi kısmında ise metinlerin Standart Türkiye Türkçesiyle benzeşen yönleriyle ilgili örnekler üzerinde durulmamış, kısa açıklamalar yapılmakla yetinilmiştir; buna karşın ölçünlü dilden farklı şekilde kullanılan yapılar, metinler doğrultusunda ayrıntılı olarak incelenmiştir. Metin bölümünde Nogay Türkleri'ne ait iki, Kulu'nun merkez ve söz konusu mahallelerinden yirmi beş olmak üzere toplamda yirmi yedi metne yer verilmiştir. Bu metinler çeviri yazı (transkripsiyon) harfleriyle yazıya geçirilmiştir. Sözlük bölümünde ses değişikliği olan bütün sözcüklerle birlikte, yöreye özgü olan ve Standart Türkiye Türkçesinde kullanılmayan sözcüklerin tamamının anlamlarına yer verilmiştir.

Sonuç bölümünde ses ve şekil bilgisi özelliklerinden yola çıkılarak Kulu ağzının Anadolu ağızları arasındaki yeri verilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Kulu Ağızı, Ağız Çalışması, Ses Bilgisi, Şekil Bilgisi.

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Social Sciences
Department : Turkish Language and Literature
Programme : Turkish Language and Literature
Supervisor : Prof. Dr. Vahit Türk
Degree Awarded and Date : MA – June 2021

THE LOCAL DIALECT OF THE CENTER AND VILLAGES OF KULU TOWN OF KONYA PROVINCE

Hatice Akdağ Erdoğan

ABSTRACT

This study is local dialect research that contains analysis for the neighbourhoods and villages in the Town of Kulu which is located in the City of Konya. These neighbourhoods and villages are Kozanlı, Yaraşlı, Değirmenözü, Dinek and Fevziye. This study also includes information about Nogay Turks dialect who live in Kostengil.

As in most dialect studies this study includes entry, analysis, text, dictionary and conclusion. In the entry part information is given for the reason for this study; historic, geographic, human characteristics and traditions of Kulu. Also proverbs, sayings, phrases, prayers and curses used in Kulu were explained. In the analysis part; Kulu City center, neighbourhoods and villages mentioned above, local dialects, phonetic sounds and morphology has been analyzed. In the phonetic analysis; all the changes and alterations were shown with details. In morphologic part; compiled texts were not compared with Turkey's standard Turkish, only short explanations provided. However word structures that were used differently from Turkey's standard Turkish has been analyzed in the direction of the texts. In the text part, a total twenty seven texts have been provided, two of them belong to Nogay Turks, the rest are from Kulu Center, neighborhoods and villages mentioned above. These texts were written by transcription letters. In the dictionary part; meanings of all words that are specific to the region and not used in Turkey's standard Turkish, were included. Also all words that have phonem changes were included.

In conclusion part; place of the Kulu's local dialect, among the other Anatolian local dialects, was mentioned, based on phonetic and morphologic properties.

Key Words: Local Dialect Of Kulu, Study Of Local Dialect, Phonetic, Morphology.